

Vergaderjaar 2025–2026

28 684

Naar een veiliger samenleving

Nr. 863

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 juni 2026

Middels deze brief geef ik, mede namens de Minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport, de Staatssecretaris van Onderwijs en Emancipatie en de Minister van Asiel en Migratie, invulling aan het verzoek van het Kamerlid Martens-America (VVD), gedaan tijdens het Ordedebat van 31 maart 2026, om te reflecteren op de toename van het aantal zaken waarin een eermotief werd vermoed, zoals gepubliceerd in het jaarverslag over 2025 van het Landelijk Expertisecentrum Eergerelateerd Geweld.

Eergerelateerd geweld

Bij eergerelateerd geweld gaat het om elke vorm van psychisch of fysiek geweld, gepleegd vanuit een collectieve context in reactie op een (dreigende) schending van de eer van een persoon en daarmee van diens familie, waarvan de buitenwereld op de hoogte is of dreigt te raken.¹ Eergerelateerd geweld, waaronder eerwraak, wordt gepleegd vanuit een eermotief. Deze vorm van geweld komt vooral voor in gesloten patriarchale gemeenschappen met sterk hiërarchische verhoudingen en traditionele rolopvattingen over man en vrouw.² De context van eergerelateerd geweld is complex. Verschillende thema's zoals cultuur, familie, genderverhoudingen, migratie, integratie en religie zijn relevant binnen de aanpak.³ Voor een constructieve aanpak van eergerelateerd geweld is het van belang dat al deze aspecten – in onderlinge samenhang bezien – worden meegenomen.

De maatschappelijke aandacht voor zaken van eergerelateerd geweld is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Zo staat de schokkende zaak van de 18-jarige Ryan uit Joure velen nog goed bij. Zij werd in 2024 om het leven gebracht door haar vader en twee broers, omdat haar gedrag niet strookte

¹ Factsheet eergerelateerd geweld van Fier, november 2018.

² Actieagenda Schadelijke Praktijken 2020–2022, p. 12.

³ J.H.L.J. Janssen, «De rol van religie bij het afbakenen, verklaren en aanpakken van eergerelateerd geweld», gepubliceerd in het tijdschrift van Religie, Recht en Beleid, 2013, p. 15.

met de traditionele opvattingen die binnen haar familie golden. Zij werd slachtoffer van eengerelateerd geweld. Eengerelateerd geweld raakt direct aan fundamentele rechten waaronder het recht op leven, het recht op vrijheid en veiligheid, het recht op lichamelijke integriteit en het zelfbeschikkingsrecht om zelf keuzes te maken over bijvoorbeeld relaties en huwelijk. Het aantal zaken waarbij een eermotief wordt vermoed is de afgelopen jaren toegenomen. Dat is een zorgelijke ontwikkeling en vraagt om nadere duiding.

Cijfers Landelijk Expertisecentrum Eengerelateerd Geweld 2025

Het Landelijk Expertisecentrum Eengerelateerd Geweld (LEC EGG) vervult een onmisbare functie binnen de aanpak van eengerelateerd geweld. Dit soort geweld blijft vaak verborgen en is complex van aard. Daarom is specialistische kennis nodig. Het LEC EGG bundelt deze kennis en ondersteunt professionals bij het herkennen van signalen en biedt hen advies en ondersteuning. Het LEC EGG is dagelijks 24 uur per dag bereikbaar voor regionale eenheden, de Immigratie- en Naturalisatiedienst, het Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating en gespecialiseerde instellingen van de (vrouwen)opvang.⁴ Het LEC EGG behandelt vragen over zaken waarin een eermotief wordt vermoed. Het gaat daarbij meestal om een inschatting op basis van signalen en context. Hoeveel van deze zaken uiteindelijk daadwerkelijk als eengerelateerd geweld worden bevestigd, is niet met zekerheid vast te stellen. Het LEC EGG richt zich op het duiden en adviseren in zaken waarin een eermotief wordt vermoed. De verdere strafrechtelijke afhandeling, zoals vervolging en veroordeling, valt buiten deze registratiesystematiek. In 2025 is het LEC EGG bij 757 zaken betrokken geweest waarin een eermotief werd vermoed. Dit is een toename ten opzichte van voorgaande jaren. In 2023 ging het nog om 619 zaken en in 2024 om 673 zaken.⁵ In de meeste gevallen (76%) werd door een politie-eenheid om een analyse of advies gevraagd. Daarnaast deden ook professionals van andere organisaties, zoals Veilig Thuis, het Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating en de gespecialiseerde vrouwenopvang, een beroep op LEC EGG voor advies. In de periode 2022–2025 ging het in de meeste zaken waarbij een eermotief werd vermoed om bedreiging en/of mishandeling. Het aantal zaken van moord of doodslag waarbij een eermotief werd vermoed, is afgelopen jaren niet gestegen: het gaat om 7 zaken in 2022, 9 zaken in 2023, 7 zaken in 2024 (waarvan 1 *cold case*) tot 4 zaken in 2025 (waarvan 2 *cold cases*). Tot slot volgt uit het jaarverslag dat de meeste zaken zich afspeelden tegen een Syrische (34%), Turkse (15%) of Marokkaanse achtergrond (11%).⁶

Duiding gestegen cijfers

Uit het jaarverslag over 2025 blijkt dat een groot deel van de vragen bij het LEC EGG, waarbij sprake was van een vermoedelijk eermotief, betrekking had op personen met een Syrische achtergrond. Het is niet mogelijk om een eenduidige verklaring te geven voor deze toename. In dit verband verwijs ik ook naar mijn eerdere antwoorden op de Kamervragen⁷ van 13 december 2024 waarin ik heb aangegeven dat het LEC

⁴ Jaarverslag LEC EGG, p. 9.

⁵ Jaarverslag LEC EGG, p. 17.

⁶ «Eerconflicten komen in verschillende culturen voor. Door de opzet van het Nederlandse politieke beleid ligt echter een zwaar accent op eerproblemen binnen groepen met een migratieachtergrond. Dit heeft tot gevolg dat in de zaken die bij het LEC EGG binnenkomen, alleen zaken waarbij mensen zonder migratieachtergrond gezien worden wanneer zij in conflict raken met mensen met migratieachtergrond», Jaarverslag 2025 LEC EGG, p. 29.

⁷ Aanhangsel Handelingen II, 2024–2025, nr. 769.

EGG vermoedt dat zij relatief meer casuïstiek in beeld krijgt waarbij mensen met een Syrische afkomst betrokken zijn, omdat die groep de afgelopen jaren groter is geworden in de samenleving en omdat die casuïstiek ook als complex wordt ervaren. Een verkennend onderzoek⁸ van het Kennisplatform Inclusief Samenleven laat ook zien dat Syrische meisjes en vrouwen relatief assertiever zijn, waardoor zij sneller een melding maken van (eengerelateerd) geweld. Het onderzoek benoemt verder dat Syrische asielzoekers vaak getraumatiseerd zijn door oorlogsgeweld, wat een risicofactor kan zijn voor huiselijk geweld, waaronder eengerelateerd geweld. Daarnaast beschrijft het onderzoek ook de volgende mogelijke oorzaken voor eerconflicten binnen Syrische gemeenschappen: veel Syrische vrouwen trouwen(den) op jonge leeftijd, een deel van de huwelijken vindt of vond informeel plaats, en contact met familie in het herkomstland kan een rol spelen in het gevoel van eerverlies.

Verder kan sprake zijn van een daadwerkelijke toename van het aantal incidenten, maar ook van verbeterde signalering door professionals en/of een grotere bereidheid van betrokkenen en organisaties om melding te maken en advies in te winnen bij het LEC EGG. Op basis van de registraties van het LEC EGG kunnen hierover geen harde uitspraken worden gedaan. Het LEC EGG signaleert zelf wel dat professionals beter de weg naar het LEC EGG weten te vinden. Volgens het LEC EGG is dat het gevolg van voorlichting en onderwijs dat wordt gegeven aan (onder meer) de lokale eenheden binnen de politie. Ook kan de uitstroom van medewerkers met veel ervaring op het gebied van eengerelateerd geweld, en de instroom van nieuwe medewerkers die sneller een beroep doen op het LEC EGG, een rol spelen bij de stijging van de cijfers.

Aanpak eengerelateerd geweld

Binnen de brede aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling zet het kabinet zich ook in voor de aanpak van eengerelateerd geweld. In de Voortgangsbrief aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling van 18 december 2025 is aangekondigd dat een Nationaal Coördinator Geweld tegen Vrouwen en Huiselijk Geweld (waar eengerelateerd geweld ook onder valt) wordt aangesteld. De verwachting is dat de Nationaal Coördinator in september van start gaat.

Binnen de aanpak van eengerelateerd geweld ligt de focus op preventie en vroegsignalering om escalatie te voorkomen en de veiligheid van (potentiële) slachtoffers zo snel mogelijk te garanderen.

Hierna wordt nader ingegaan op de inzet van de gemeenten en de betrokken ministeries met betrekking tot de aanpak van eengerelateerd geweld.

Gemeentelijke aanpak

Op grond van de Wmo 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de aanpak van huiselijk geweld waaronder eengerelateerd geweld. Gemeenten zetten regionaal bijvoorbeeld in op preventie en ondersteuning van slachtoffers.

Daarnaast zijn gemeenten de opdrachtgevers van Veilig Thuis. Veilig Thuis adviseert en onderzoekt meldingen en betreft waar nodig het LEC EGG. Verder vervullen gemeenten een belangrijke rol in de opvang en ondersteuning van slachtoffers van eengerelateerd geweld. Zij zorgen samen met opvangorganisaties, Veilig Thuis en andere ketenpartners, voor passende hulp en bescherming. Specifiek voor slachtoffers van eengerela-

⁸ Eengerelateerd geweld in de Syrische gemeenschap – een verkenning naar achtergronden en verschijningsvormen, Utrecht, 2023, p. 52–53.

teerd geweld en slachtoffers die (hoog) risico lopen op (dodelijk) eengerelateerd geweld is de specialistische opvang beschikbaar. Hier worden slachtoffers op een veilige plek opgevangen en ondersteund.

Prevalentieonderzoek Schadelijke Praktijken

In opdracht van het Ministerie van VWS is door Pharos een onderzoek uitgevoerd naar de omvang, perceptie en risico's van schadelijke praktijken, waaronder eengerelateerd geweld. Dit onderzoek is inmiddels afgerond. Voor het zomerreces van 2026 wordt het onderzoek met een beleidsreactie naar uw Kamer gestuurd.

Preventie

De Staatssecretaris van Onderwijs en Emancipatie en de Minister van Werk en Participatie ondersteunen mentaliteitsverandering binnen gemeenschappen, onder andere door samenwerking met voortrekkers uit de christelijke en migrantengemeenschappen zelf. Het doel hiervan is een meer positieve norm ten aanzien van gendergelijkheid en individuele vrijheid (zelfbeschikking) te bevorderen. Dit draagt bij aan de primaire preventie van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, waaronder eengerelateerd geweld.

De Minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport ondersteunt initiatieven gericht op het creëren van meer bewustwording over signalen van eengerelateerd geweld en over de mogelijkheden rond hulpverlening bij eengerelateerd geweld.

Tot slot is in opdracht van de toenmalige Minister van Werk en Participatie in 2025 een pilot gestart voor een preventieve aanpak van eengerelateerd geweld, gericht op potentiële plegers. Binnen de pilot worden workshops en voorlichting gegeven en worden dialooggesprekken gehouden over eer en eercultuur met jongens en mannen uit gemeenschappen waar eengerelateerd geweld voorkomt. Het doel van de pilot is het creëren van bewustwording en mentaliteitsverandering bij deze groep jongens en mannen zodat zij beter weerstand kunnen bieden aan de omgevingsdruk, en bekend zijn met de mogelijkheden om te voorkomen dat zij pleger worden.

Deskundigheidsbevordering

De Minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport zet zich in om samenwerking tussen verschillende betrokken partijen verder te bevorderen. Zo wordt onder meer het Netwerkknooppunt Schadelijke Praktijken waarin professionals van diverse partijen en sleutelpersonen vertegenwoordigd zijn, gefinancierd. Daarnaast ondersteunt het Ministerie van SZW het project van Pharos voor deskundigheidsbevordering voor professionals binnen het sociaal domein (waaronder inburgeringsconsulenten), zodat ook zij signalen van schadelijke praktijken eerder kunnen herkennen. Een ander onderdeel van dit project is de ontwikkeling van een digitaal platform om kennis uit te wisselen onder alle professionals die betrokken zijn bij preventie en ondersteuning van slachtoffers van schadelijke praktijken waaronder eengerelateerd geweld. Het digitaal platform wordt dit jaar opgezet.

Bescherming van slachtoffers in asielopvang

Het beschermen van slachtoffers van eengerelateerd geweld staat binnen de asielopvang voorop. Wanneer er sprake is van eengerelateerd geweld dan wordt dat gemeld bij Veilig Thuis. Wanneer de problematiek als complex wordt bestempeld wordt de expertise van de politie en het LEC EGG ingeschakeld. Het stoppen van geweld, het inschakelen van hulp en

het bieden van veilige opvang staat voor het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (hierna: COA) voorop. In acute onveilige situaties handelt het COA direct om het geweld te stoppen en de veiligheid te waarborgen. Het COA doet dit in samenspraak met de politie. Dat kan betekenen dat de dader van (dreiging) van geweld in hechtenis wordt genomen dan wel per direct wordt overgeplaatst naar een andere COA-locatie. In sommige gevallen wordt maatwerk geboden waarbij het slachtoffer wordt overgeplaatst naar een (geheime) opvanglocatie of een beveiligde locatie voor vrouwenopvang in een gemeente. Een plaatsing in de vrouwenopvang gaat in overleg met de politie en Veilig Thuis. Slachtoffers van eengerelateerd geweld worden door het COA aangemoedigd om bij de politie aangifte te doen.

Kennisoverdracht aan nieuwkomers

Inburgering is van belang omdat het bijdraagt aan het vergroten van de kennis over wat in Nederland juridisch en maatschappelijk niet toelaatbaar is, zoals vormen van dwang of geweld. Ook kan deze kennisoverdracht bijdragen aan het tijdig vinden van hulp en ondersteuning wanneer risicosituaties zich voordoen. In het inburgeringsprogramma wordt breed aandacht besteed aan het zelfbeschikkingsrecht als onderdeel van de overdracht van kennis over fundamentele vrijheids- en grondrechten. Het zelfbeschikkingsrecht, het recht van het individu op eigen keuzes en zelfstandigheid, en het belang en de betekenis van gelijkwaardigheid tussen man en vrouw komen in de inburgering terug in de onderdelen Voorbereiding op de inburgering, Kennis Nederlandse Maatschappij (KNM) en het participatieverklarings-traject (PVT). KNM en PVT zijn voor iedere inburgeringsplichtige verplichte onderdelen in het inburgeringstraject. In de zogenaamde eindtermen (dat wat inburgeraars moeten kennen en weten) van het inburgeringsexamen KNM is het zelfbeschikkingsrecht expliciet opgenomen. De eindtermen zijn recent aangepast. Bij de eindtermen over de integriteit van het lichaam zijn expliciete voorbeelden, zoals huiselijk geweld, besnijdenis van meisjes en eerwraak, toegevoegd. Hierbij wordt benadrukt dat alle ongewenste intimiteit en geweld strafbaar is. De nieuwe eindtermen zijn op 1 juli 2025 in werking getreden. Inburgeraars worden in de B1 en onderwijsroute op deze kennis getoetst.

In het verplichte onderdeel PVT is er aandacht voor de Nederlandse kernwaarden van vrijheid waaronder het zelfbeschikkingsrecht, gelijkwaardigheid, solidariteit en participatie. Aan het eind van het traject moeten alle inburgeringsplichtigen de Participatieverklaring ondertekenen. Hiermee verklaren ze kennis genomen te hebben van de waarden en spelregels van de Nederlandse samenleving, deze te respecteren, de mensenrechten te eerbiedigen en daarmee niet in strijd te handelen. In de verzamelbrief inburgering van 16 oktober 2025 heeft de toenmalige Staatssecretaris Participatie en Integratie aangekondigd in te zetten op het verbeteren van de kennis over signalering van onveiligheid in de gemeentelijke inburgeringspraktijk.

Justitiële aanpak

In het coalitieakkoord is de ambitie opgenomen om de strafrechtelijke aanpak van eengerelateerd geweld verder te versterken. Naar aanleiding daarvan is een beleidsverkenning gestart om in kaart te brengen of en hoe de bestraffing van daders en medeplichtigen van eengerelateerd geweld kan worden verbeterd.

Ook loopt er een beleidsverkenning naar de juridische mogelijkheden voor het toepassen van preventieve beschermingsmaatregelen. Begin

2027 wordt uw Kamer geïnformeerd over de eerste bevindingen van beide verkenningen.

Om slachtoffers van eengerelateerd geweld beter te beschermen, heeft het kabinet in het coalitieakkoord vastgelegd dat het de positie van het Landelijk Expertise Centrum Eengerelateerd Geweld (LEC) versterkt. Daartoe wordt het LEC EGG verankert binnen de eenheid Expertise en Operaties van de Nederlandse Politie. Dit draagt bij aan de vroegtijdige herkenning van eengerelateerd geweld en ondersteunt de politie bij de opsporing van complexe eengerelateerde geweldszaken.

Tot slot

Achter de cijfers van het LEC EGG over het aantal zaken dat bij hen is aangemeld gaan mensen schuil die te maken hebben met dwang, controle, angst en onveiligheid, vaak binnen hun eigen leefomgeving en in een familie-context. De impact van eengerelateerd geweld op slachtoffers is groot en kan langdurige gevolgen hebben. Eengerelateerd geweld hoort niet thuis in de wereld en zeker niet in Nederland. We moeten eengerelateerd geweld hard aanpakken.

Het kabinet blijft zich daarom inzetten voor een integrale aanpak, gericht op preventie, (vroeg)signalering, bescherming, hulpverlening, samenwerking en harder straffen om eengerelateerd geweld doeltreffend en duurzaam tegen te gaan.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D.M. van Weel